

KLONIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre 240 Lei
 Fél évre 120 Lei
 Egy negyed évre 60 Lei
 Egy hónap 20 Lei

Hirdetőknek árasztás szerinti
 díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Magyarok Vas-
 CO - nak palotájában.

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Vállalat
 Boulevardul Regula Ferdinand 1.
 (József főherceg-ut) 22. szám

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Pályaszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Kedd, március 14.

Egy magyar szenátor

A szűk választás közül különösen a timisoarai szenátorválasztás az, melyet ki kell ragadnunk az aradi magyarság számára — okulásul. A Bánság fővárosában, ahol a magyarság szám szerint csak a második helyen áll, — a relativ többség ugyanis a németeké — magyar szenátort választottak meg népkisebbségi programmal. És Aradon, ahol a magyarság képezi a lakosság fölényesen abszolút többségét, még a jelölésekig sem tudunk eljutni. A timisoarai magyarság példáját látva igazán el kell pirulnunk. Különösen akkor, ha a timisoarai magyarság szenátorjelöltjére leadott szavazatok számát is figyelembe vesszük. A magyar szenátorjelöltre Fülöp Béla dr.-ra ugyanis 1706, a román nemzeti párt jelöltjére, a Timisoarai egyébként nagy népszerűségnek örvendő Domasnián ny. tábornokra 202, és Timisoara volt szocialista szenátorára pedig mindössze 172 szavazat esett. E számok tehát azt mutatják, hogy a magyar jelölt ott, ahol a magyarság nincs is, többségben — s ezt különösen kell hangsúlyoznunk —

öríási győzelmet aratott. Milyen siralmas volt ezzel szemben az aradi magyarság szerepe a mostani választásoknál. Mintha Aradon nem is laknának magyarok.

Hányszor sirgatta az Aradi Közlöny az aradi magyarság szervezkedését! Hasztalan. A szégyen most a miénk, ellenben Timisoarának van magyar szenátora. Csak hogy Timisoarán nem tehetetlenkedtek, nem húzódoztak s nem fáztak a szervezkedéstől és már hónapokkal ezelőtt megcsinálták a Magyar Szövetség timisoarai tagozatát. Híába hivatkoztunk mi aradiak az ostrom állapotra, mely állítólag akadályozta a magyarság szervezkedésének. Ez az érv, már csak azért sem helytálló, mert mikor Timisoarán megszervezkedett a magyarság, ott is ostromállapot volt még.

Igy zsugorodik össze az érv ürügyé. Hogy tehát ma Aradot, amelynek még egyszer akkor a magyarsága mint Timisoarának, nem magyarok képviselik úgy a kamarában, mint a szenátusban, annak a mi saját bűnös tehetetlenségünk az oka és felelősek érte mindazok, akikről joggal elvárhatuk volna, hogy kezükbe vegyék

az aradi magyarság megszervezését.

De tanulságos a timisoarai választás más szempontból is. Mert úgy a képviselő-, mint a szenátorválasztáson a szocialista jelöltekkel szemben a polgárság jelöltjei arattak könnyű és fölényes győzelmet. Ezen győzelem nagyságát még emeli az a körülmény, hogy a múlt ciklusban Timisoarának egy a kamarában, mint a szenátusban szocialista képviselője volt. Ennek dacára a szocialista képviselőjelölthez a mostani választásnál alig 500 szavazat esett, a szocialista szenátorjelölt pedig jóval alul maradt a 200 vokson. Ez annak tudható be, hogy míg a múlt választás alkalmával a polgárság szervezetlen volt, addig most egy jól épített, erős polgári szervezet avatkozott bele döntőleg a választásokba. Szóval a timisoarai választásnak a legfőbb tanulsága: szervezetség nélkül nullák vagyunk, de ha szervezeten lépünk föl, miénk a döntő erő. Végül a timisoarai választásokkal kapcsolatban még egy tényt kell leszögeznünk, amit az ottani kisebbségi (magyar és német) lapokból állapíthatunk meg: a timisoarai választások tisz

ta, a választási trükköktől mentes választások voltak. Ez pedig szintén és minden bizonnyal összefügg avval a körülménnyel, hogy úgy a timisoarai magyarság, mint a polgárság meg volt szervezkedve, még pedig jól megszervezkedve. Fontos volna, hogy végre mi aradiak is megszervezkedjünk. Már csak azért is, mivel a szervezkedés nemcsak ép a választásokokból jó.

Kezdődik az építkezés.

(Akkor telket kérnek a várostól.)

Foglalkozott az Aradi Közlöny az Astra gyár tisztviselő és munkásházák építésének tervezetével. Az Astra gyár értesülésünk szerint negyven munkásházát és negyven tisztviselő bérházat szándékozik építeni a Palóczy féle villatelepen. A városi tanács legközelebbi ülésén foglalkozik a gyár kérvényével, amely szerint a villatelepet meg akarja vásárolni a várostól. A város építészeti bizottságának véleményezése alapján a tanács hajlandó eladni a Nacht J. vaske- reskedő cégnek a Mittelmann féle gyártelepből 500 négyszögölét. A

A kis barna.

Irta: Károly József.*

A napokban a város végére vitt az utam. Nem messzire a szőlő-hegyek kezdődtek szelíd emelkedéssel. A nyaralók között jártam-ban egyszerre hallom, hogy valami puha tárgy csapódik a követhez olyformán, mint a csendes folyó vize a part kavicsaihoz. Hát-ranéztem s azt láttam, hogy egy kis barna kutya tart felém. Vagy egy lépésnyire előttem megállt és kis okos szemeivel barátságosan nézett reám, mintha csak régi ismerőse lennék, akivel már jó ideje nem találkozott és most azon örvend, hogy a véletlen összehozott minket. Nyugodtan állt a helyén, csupán a farkát csóválta öröme-ben.

— Valami szelíd kőbor kutya, véltem és ügyet se vetve rá, tovább- siettem. Nyugat felől sütött a nap és árnyékom jókorára megnőtt. Sziluettum mellett ott láttam im-bolyogni a kutya árnyékát is. A kis állat szorosan nyomomban ma-radt. Meggyorsítottam lépteimet, de az árnyék tovább kísért. Már a városba érkeztem és a folyó mellett sétányon siettem. A ku-tyuska hátsócsón, szorgalmasan

követett. A sétány Kavicsain lá-bacskáinak gyors csapkodását hal-lottam. A padokon ülő ismerősök mintha gunyosan mosolyogtak volna rám. Azt képzeltem, hogy egyik-másik jelentősegteljesen int felém és szinte hallani véltem a megjegyzést!

— Megbolondult ez az ember. Hogy kutyával sétál.

Éreztem, hogy nagyon szé-gyenkezem, a vér az arcomba tö-dült, a szemeim tűzben égtek, egész testemet előntötte a forró-ság. A dolog izgatóni kezdett. Már fizikai fájdalmakat éreztem, mint-ha az ismerősök gunyos pillantá-sai szurkálták volna a bőrömet. Egyik ismerősöm megszólított:

— Nem is tudtam, hogy kutyája van. Helyes kis jószág.

Szó nélkül tovább rohamtam s valószínűleg megbántottam az is-merős urat. Ha legközelebb talál-kozik vele, megkövetem. Ahogy loholva rőttem az utcákat, nyo-momban mindenütt a kis barná-val, állandóan az a gondolat fog-lalkoztatott, miként szabadulhat-nék meg az átkozott kis dögötől. Elhatároztam, hogy átmegyek a folyó tulsó partjára és a hidról a vízbe vetem a kutyát. Amig ki-evickél a partra, én már régen a huszadik utcában leszek, vagy a kávéház egyik sarkában gubbasz-tok. Befordultam a folyó felé ve-zető utcába, ahonnan már látszott

a hid. A kis barna persze a nyo-momban s most már annyira vak-merő lett, hogy hol a lábaim előtt okvetetlenkedett, hol a na-dragomhoz dörgölődött s bizony kevés hűja, hogy néhányszor meg nem botlottam benne és el nem vágódtam.

— No várj Kis Bestia, érjünk csak a hidra! mormogtam és szin-te kéjesen gondoltam arra a pillá-natra, amikor a kis barna nyakán megragadom a főrt, magasra fel-emelem a szemtelent és magas ívben beléhajtom a folyóba. Az egész környéken egyetlen lélek sem járt. Még a körülmények is kedveztek ahhoz, hogy megszaba-duljak tolatkodó kísértőmtől.

Már ráléptünk a hidra. Itt a pillanat, hogy megragadjam a kis barnát és erős lendülettel a folyó-ba hajítsam. Ez nem lesz jó. Itt a part mellett a víz nagyon lassú és sekély. Hamarosan partot érhet és egy-kettőre utólrám fülge lá-baival. Majd a hid közepén. Ott sebes a víz folyása, alaposan kell küzdenie, hogy kivergődjék a partra.

Meglassítottam lépteimet és előre gyönyörködtem a kis barna vergődésében. A hid közepén meg álltam és odafordultam a kutyá-hoz. Mintha csak eltálatla volna a gondolatomat: alázatosan össze-kuporodott, fájdalmasan nyöször-

gött és oly résztvevően tekintett rám fekete szemecskéivel, hogy megesett rajta a szívem. Az a te-kintet még a követ is megindította volna. Mosolyognom kellett, lehaj-lottam a kínosan nyöszörgő egé-szen lelapult állathoz. Megsimo-gattam a szőrt és halálból, hogy nem dobtam a vízbe, megnyalta a kezemet és örömeiben a farkával csapkodott.

— Megkövetem mezek Kis Buda, szóltam hozzá. A kis barna talpra ugrott és örömeiben előreszaladt. Majd másként szabadulok meg tő-le, de okvetlenül megszabadulok, mert ez a helyzet roppant kényel-metlen és bántóan buta. Furcsa figura lehetek, amint kutyával já-rom az utcákat. A túlsó parton azt a csett eszeltem ki, hogy jó mesz-szire eldobok egy követ és amig utána szalad észrevétlenül beug-rom egy kapualjba és addig várok amig megunva a hosszadalmas hiábavaló keresgélést, eltávolodik. Felkaptam egy jókora kavicsot és erős lendülettel messzire hajított-am el. A karom is beléféldült a dobásba. A kis barna a kavics után nézett, azután rám tekintett, de tapodtat sem mozdult. Mintha csak így szólt volna hozzám:

— Milyen együgyű vagy te nagy kétlábú kutya. Csak nem gondolod, hogy a kavics után ro-hanok, hogy te azalatt szépen megszökjél előlem. (Folytatjuk.)

* A Kőcsy Egyesület vasárnap- szurján felolvasza Balogh István.

Nacht J.-cég a városnál levő kénye szerint a Mittelmann gyártelepen bérházat épített, amelyben lakásokon kívül üzlethelyiségek is lesznek. A városi tanács a cég kérésének jóváhagyását döntés végéig áttette a prefekturára. A város vezetésénél legközelebb tárgyalás alá kerülnek a vármegyei tisztviselők telek iránti kérvényei. Dr. Robu János főpolgármester szintén telket kér a várostól, amelyre több lakással bíró bérházat szándékozik építtetni.

Uj törvényhozók.

Givulescu Prokop.

Radna új szenátora: Givulescu Prokop 48 éves radnai esperes. Givulescu aradmegyei születésű. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, ahol a filozófiai fakultás előadásait hallgatta. Ezután Aradra jött és itt elvégezte a görög keleti román teológiát. Innen Brassóba került, ahol több éven át tanított a román tannyelvű főgimnáziumban. Brassóból került Curticira (Kürtösre), ahova plébánosnak nevezték ki. Majd később Radnára nevezték ki esperesnek. Givulescu már a magyar éra alatt is élénk politikai tevékenységet fejtett ki mint a román nemzeti párt tagja. Givulescut most már harmadszor választották meg Radna szenátorává. Legutóbb az Averescu féle néppárt programjával volt tagja a szenátusnak. Míg most független liberális programmal választották meg.

Dr. Ardelean Kornél.

Ardelean Kornél dr. 48 éves chisineui (kisienői) ügyvéd az új szenátora ennek a kerületnek. Ardelean dr. immár harmadszor fogja képviselni Chisineut a szenátusban. Ardelean Kornél dr. jogi tanulmányait Budapesten végezte és ott is tette le az ügyvédi vizsgát. Már körülbelül 20 éve, hogy ügyvédi irodát nyitott Chisineun és ott ügyvédi gyakorlatot folytat. Ő is tevékeny részt vett már a magyar rezsim alatt is a románság politikai életében. Legutóbb mint az Averescu féle néppárt tagját választották szenátorrá, míg a mostani szenátorválasztáskor a liberális párt hivatalos jelöltje volt és mint ilyen választották meg.

Sport.

Vasárnapi mérkőzések. Budapest. A vasárnapi mérkőzések eredménye a következő: MTK-BTC. 2:0 (2:0), az első gól Molnár beadásából Ort lőtte, a második gól is Ort érdeme. FTC-VII. kerületi 2:0 (1:0), az első gól a Hungler miatt megírt tizenegyesből Löwy a második Pataki rugta. UTC.-Vasas 3:2 (1:0).

Megjelent a Vidéki Sport legújabb száma, mely részletesen közli a romániai és külföldi sporteseményeket.

Olcsósági hullám a világpiacokon.

(Az amerikai kereskedelmi kamarák prognózisa.)

HAGA. Newyorkból érkezett táviratok jelentik, hogy a newyorki és chicagói kereskedelmi kamarák jelentései behatóan foglalkoznak a nemzetközi közgazdasági válsággal és rámutatnak arra, hogy elérkezett az áralakulás nagy fordulópontja. Az amerikai munkásvezérek egyetértének a vállalatokkal abban, hogy a mezőgazdaság világtermése elég nagy arra, hogy ésszerű elosztás mellett el

lehesse élni az élelmiszer árak leszállítását, minek következményeképpen nem érezné meg a munkásság zöme a bérek leszállítását. Megjegyznek abban is, hogy *tul vagyunk az áralakulás csúcspontján és minden téren lassan, de biztosan az olcsóbbodás felé haladunk.*

Ez a fordulat még a mostani tavasz folyamán minden cikkben érezhető lesz.

Kórház-államosítás

(Nyolc napos határidő.)

Az egészségügyi főfelügyelőségtől ma rendelet érkezett a megyei orvosi hivatalhoz, amely szerint az ineuai járási kórházat, melyet eddig a járás tartott fenn, államosítani kell. Az államosításnak 8 napon belül meg kell történnie. Dr. Bradean Athanasz megyei főorvos dr. Avramescu Vazul állami ügyvéddel a napokban fog kiutazni Ineura (Borosjenőre), hogy a megfelelő formák mellett az ottani kórházat államosítsa. Az ineuai kórház eddig hatvan ágyas volt, azonban az államosítás alkalmából javaslatot fog tenni dr. Bradean főorvos, hogy a kórházat 100 ágyasra rendezzék be, mert ennek a kórháznak igen fontos szerepe van minden olyan esetben, amikor a megye területén járványos betegségek pusztítanak. Így legutóbb is, amikor kiütéses tifuszjárvány volt a megyében, nagy szolgálatot tett az ineuai kórház a járvány leküzdésére. Az ineuai kórház főorvosa jelenleg dr. Balogh Ernő, aki az államosítás után is megmarad a kórház élén.

Jászai Mari jubileuma.

(Ünnepség a Nemzeti Színházban.)

BUDAPEST. A magyar kultúrközönség tegnap ünnepelte Jászai Marinak, a legnagyobb magyar tragikának félévszázados művészi jubileumát. Ebből az alkalomból a Petőfi Társaság nagygyűlést tartott, amelyen Váradi Antal egy Jászai Mariról írott értekezését olvasta fel. A diszülésen, amelyen Horthy Miklós kormányzó, József főherceg és családja és a magyar főváros ugyszólván minden előkelősége részt vett, Jászai Mari Petőfi verseket szavalt. A Nemzeti Színház előcsarnokában leleplezték a művész nő mellszobrát és egy szerszint a színház épületében levő színművészeti muzeumot is felavatták. A kormány nevében Pekár Gyula író, közoktatásiügyi államtitkár és ifjabb báró Wlassics Gyula, a színházak kormánybiztosa üdvözlötték a művésznőt. Ambros Zoltán író, a Nemzeti Színház igazgatója és Szász Károly a Kisfaludy Társaság nevében mondtak beszédet. Ivánfi Jenő a Nem-

zeti Színház főrendezője pedig a pályatársak nevében méltatta a kiváló tragika érdemeit. Jászai Mari, akinek különben jubileuma alkalmából 17 hold földet adományoztak, könnyekig meghatva mondott köszönetet az ünnepség szónokainak.

Aradi írók.

(A Kölcsey Egyesület VII. zsúrija.)

Aradi írók írásai szerepeltek a Kölcsey Egyesület vasárnapi zsúriján. Amit adtak: válogatott javatermes volt; amit kaptunk: elsőrangú művészi élvezet volt.

Ismét nevek is hangzottak el és magányunkból most kilépők neveit is hallottuk. A műsor első száma Lőránt Lassner Sándor két mélyérzésű, világfájdalmas hangú verse volt, amelyeket a szerző maga olvasott fel. Azután Darvas erőteljes hangú novelláját olvasta fel Balogh István, kellemes, csengő hangja kellőképpen érvényesült a nagyteremben. Kövér Erzsébet néhány nőies finomságokkal átszőtt versét és Drosnyák Lajos ritmusos verseit olvasta fel Darvas Ernő a töle megszokott művészetével. A közönség között élénk derűtséget keltett Károly József „A kis barna” című pompás, humoros hangú novellája, amelyet Balogh István olvasott fel. Kedves meglepetés volt Cifra dr. Ungár „Evoe” című dala, amelyet Kalmár Baba énekelt érces, tiszta hangon. A zongorakiséretet Molnár Ödöné látta el precízen. Balla Böske két hangulatos versét szavalta el érzéssel. Majd a közönség jóismerőse, Grallertné-Martini Hilda lépett a függöny elé és „Szentbeszéd” című gyönyörű, nemesveretű költeményét olvasta fel. A közönség színni nem akaró tapsára még egy megleghangú költeményt olvasott fel, nagy tetszés mellett. Derős élnivágyás, epikurei filozófia árad ki a költőnő minden írásából. Fáskesti Tibor zamatosa magyarságu, móriscsigmondi novelláját olvasta fel Darvas Ernő. Ezután Zala Béla szavalóművész szavalt Cifra Géza két versét. Erő, tűz, forráság csapott ki minden egyes szavából. Percekig tartó taps után néhány remek Ady-verset szavalt az előadó. Dr. Ungár Imre egyik dallamos zeneszerzőmennyét játszotta el hegedűn Molnár Ödöné zongorakiséretével. Péntes P. Artur néhány közvetlen hangú versét olvasta fel. A közönség minden egyes szám után lelkesen tapsolt és egy kellemes est emlékével távozott. A Kölcsey Egyesület ismét dicséretes munkát végzett. Kár, hogy Károly

Sándor egyfelvonásos színjátéka Mágory Mici betegsége miatt nem került előadásra. A műsorváltást Bérczy Károly titkár jelentette be a közönségnek.

Bombamerényletek.

(Megtámadott követség. — Bombabarobbanás egy állami bankban.)

SZÓFIA. A bolgár fővárosban tegnap merényletet követtek el az Amerikai Egyesült Államok követsége ellen. Valószínűleg agent provocateurok vagy anarchisták bombát vetettek a követség épületére, amelyben jelentékeny kárt okozott. Emberéletben nem esett kár. Szófia közönsége a legnagyobb megbotránkozással értesült a merénylet hírérl. A tettesek kézrekerítésére a legselesebbkörű nyomozás indult meg.

KATTOWITZ. A lengyel állami bank igazgatóságának épületére bombát dobtak. Az igazgató felesége megsebesült, gyermekei meghaltak. Ugyancsak bombát dobtak a lengyel misszió főnökének lakására is. Valószínűnek tartják, hogy a Németországból érkezett munkások követtek el a merényletet.

JOHANNESBURG. A Dolomit-munkásszindikátus helyiségére bombát dobtak. A helyiségben a munkások éppen ülést tartottak, a kik közül hatszázan meghaltak és megsebesültek. A bombatámadás miatt a sztrájkoló munkásság megátadta a várost, nagy összeütközés történt, amelynek ötszáz halottja van.

JOHANNISBURG. A bányászok sztrájkja általános forrongásra vezetett. Szombaton és vasárnapon Johannesburgban utcai harcok voltak, amelyeknek során 36 ember meghalt, köztük 29 rendőr. Az összes halottak és sebesültek száma 600. A kormánycsapatok repülőgépről bombázzák a lázadókat.

Ujítások a Neptunban.

Aradváros mérnöki hivatala nagyszabású átalakításokat eszközöl a Neptun strand fürdőben. A terv szerint a vendéglő mögött levő rozoga kabinokat lebontják, hogy a vendéglőnek a közönség kényelmére nagyobb terület álljon rendelkezésére. A fürdő női osztályát megkisebbitik, mert tapasztalat szerint nincs szükség a jelenlegi nagyszámu női kabinokra. Ezzel szemben több kényelmes férfikabint építenek. A Piata Catedralei (Thököly téren) levő városi fabódét a Neptun fürdő területére helyezik diák öltöző részére. A fabódében 140 diák részére építenek kabint. A ruhatárat elhelyezik és megnagyobbítják. Ugyancsak elhelyezik a pénztárt és a fürdő bejáratát. Herling Gyula városi főmérnök lapunk által felhívja a közönség figyelmét arra, hogy a fürdő bérletek kiváltása megkezdődött. A múlt évi bérletek bérleteit március 25-ig fentartja a városi mérnöki hivatal.

Stein Emánuel csodarabbi

(Czernoviczban letartóztatott szélhámos.)

Sokan fognak visszaemlékezni az aradiak közül Stein Emánuel dr. rabbira, aki tulajdonképpen annyira nem doktor, mint amennyire nem rabbi. Aradon is volt tartóztatva, most újabban ismét feltűnt Románia különböző városaiban. Stein Emánuel néha csodarabbi, néha fakir, néha grafológus, néha okkultista vagy chéromanikus, a hogyan a szükség vagy a divat éppen kívánja, néha valamennyi felsorolt képességét egyszerre egyesíti magában. De végül mégis minden városban elügyetlenkedik a dolgot, úgy, hogy a rendőrség figyelmessé kezd lenni homályos üzletre, amire Stein csodarabbi csodálatosképp mindig hirtelenül és nyomtalanul eltűnik. Most Czernoviczból jött a hír, hogy Stein Emánuel dr. Csodarabbi letartóztatta a rendőrség. Itt is éppen eléget ígért a csodarabbi. Röpcédulákat osztott szét Czernoviczban a következő szöveggel:

„Kétségbeesett helyzetben van Ön? Teljesen reménytelen a helyzete? Tanácsra és segedelemre van szüksége? Vagy kíváncsi a multra és jövőre? Látogassa meg Stein Emánuel drt, akit Arábiában, Perzsiában, Afrikában és Judieban világhírű kabalisták és fakírok bevezettek Kelet legrejtelmesebb tudományaihoz. Konzultál a kabala, fakirizmus, chéromania, okkultizmus, clairvoyance, spirítizmus és grafológia útján valamennyi keleti és európai nyelven. Zsidó nyelv előnyben.”

De a czernovici rendőrség mást sejtett e sokatigérő sorok mögött. És meg is találta az emberek műveletlenségével, babonára való hajlamával visszaélő világcsalót, aki horribilis összegeket csalt ki ügyfeleitől, akik vakon hittek benne. Bünlajstromába egyre gyűlnek az adatok Románia valamennyi városából.

LEGUJABB

Öngyilkos emigráns.

BÉCS. A IV. kerületi Weintraub-szállóban egy fiatal ember felvágta ereit, majd felakasztotta magát. Megállapították, hogy a szálloda könyvébe jegyzett Kempler név hamis. Az öngyilkost Angyal Lajosnak hívják. Budapesti emigráns, aki politikai megbízott volt. Holmija között nagy pénzösszeget találtak, amiből nyilvánvaló, hogy nem anyagi zavarok miatt lett öngyilkos. Egy papírlapot találtak, amelyen csak ennyi állott: „Nem bírom tovább az életet, értesítsék apámat.”

Félmillió munkást kizárták.

LONDON. A gépgyárak szombatán kizárták munkásaikat, mert a tárgyalások nem vezettek eredményre. Négy százezer szakmunkás lett egyszerre kenyértelen és negyedmillió kisegítő munkás. Ha hamarosan nem sikerül megállapodást teremteni, a rokonszenv jellel a hajógyári munkások is sztrájkba lépnek, ami félmillió embert jelent. Loyd George angol miniszterelnök állandó összeköttetést tart fenn a munkások szakszervezeteivel, de még nem tartja alkalmasnak az időt a közbeledésre.

Ugron István a királynál és Bratianunál.

(A miniszterelnök a választási botrányok reparációját ígéri)

CLUJ. Ugron István, a Magyar Szövetség alelnöke — mint ismeretes — Bucarestben járt és a magyar pártok vezérbizottságának memorandumát adta át Bratianunak a választási visszaélések ügyében. Ugron beszámolt az összes magyar jelöltek visszautasításáról. Bratianu kijelentette, hogy

a parlament felülvizsgálja a panaszokat s konkrét ígéretet tett arra, hogy a legflagrantsabb, bizonyítható esetekben megsemmisítik a törvénytelen választásokat.

Ugron István a királynál is megjelent audiencián és előadta a magyarság sérelmeit.

Az ellenzék passzív marad. Távozó miniszter.

BUCURESTI. Híre jár, hogy az ellenzék passzivitásban akar maradni és nem vesz részt a tanácskozásokon. Erre nézve a kormány körében kijelentették, hogy az ellenzék visszavonulása semmiféle hatással nem lesz a parlament működésére. A visszavonulásnak csak akkor volna morális alapja, ha a kormány hibákat követett volna el, de a kormányt e tekintetben

felelősség nem terhelheti. Ma az a helyzet, hogy senki sem akar együttműködni a nemzeti párttal. (RTI.)

Budapesti élet.

A színészbál.

Tündéri fényben uszó termek, nagyszerű hullámszínű kárpátos színekben pompázó tömegeknek, ragyogó arcok sokasága, lenge selyemruhák suhogása, szerény, diszkrét frakkok feketesége, muzsikaszó és vidámság, ez az összkép tárult a szemlélő elé a Színészszövetség tegnapi esti bálján, amely kétségkívül egyik legfényesebben sikerült mulatsága volt az idei bali szezonnak. A rendezőség, tekintettel a színészek elfoglaltságára, esti tizenegy órára tűzte ki a bál kezdetét, de már jóval a kitűzött idő előtt megkezdődött a tömegvándorlás a Ferenc József-hidnál. Autók töltölésétől, kocsik zakatolásától hangos lett a Gellért hegy alja és a Gellért szálló báltermének előcsarnokát rövid idő alatt valóságga eltele az izgalmasan sürgő emberáradat. csupa fény, csupa pompa, amerre az emberi szem forgott. A táncterem bejáratánál sorfakad álltak a bál rendezői, a fővárosi színházak ismert művészei. Mindjárt a belépéskor Solti Hermin és Herczeg Jenő fogadták az érkezőket. Autogrammal albumot árultak. Lassankint aztán megteltek a termek előkelő közönységgel és pontban tizenkét órakor a bálanyák megérkezése jelezte a tánc kezdetét. Tizenkét kürtös harsonája zengett végig a termeken, mire a bálanyák: Rákosi Szidi, Odry Árpád, Pálmay Ilka, Szirmai Imre és Fáy Szeréna Bárony István karján beléptek a bálterembe és elfoglalták a számukra kijelölt helyet. Kiss Béla bandája ebben a percben rázendített a „Színészcsárdásra” és Pálmay Ilka Szirmai Imrével fiatalos hévvel kezdtek járni a ropogást. Ez volt az általános jeladás a tánc kezdetére. A kőrtáncokhoz Fricsay katonabandája szolgáltatta a muzsikát, de

különösen nagy sikere volt azonban a jazzbandnek, amely nemcsak bizarr muzsikája miatt hatott humorosan, hanem mert főderkessége az volt, hogy a banda az összes fővárosi színházak karmestereiből alakult. Az est egyik legérdekesebb programpontja a primadonnaárverés volt. Nagy Endre rendezte és eredménye igazolta, hogy a primadonnák népszerűsége a régi fényben ragyog. Az árverésben sokan vettek részt és igen gyors iramban verték föl az árakat. A vásár mindvégig szilárd volt és nagy tételeket áldoztak a színházak rajongói, hogy egyik-másik népszerű primadonnával együtt mulathassanak. Ily módon igen jelentékeny összeg gyűlt egybe a jótékony célra. A versenyben részt vevő primadonnák közül megemlítjük: Petrás Sárít, Péchy Erzsit, Paulay Erzsit, Solti Hermin, Darvas Lilit, Bajor Gizit, Haraszti Micit, László Jucit, Ághy Erzsit, Simonyi Máriát, Magyar Erzsit és Titkos Honát. Az árverés lezajlása után a szupercsárdás kedvverítő muzsikája mellett fesztelén vidám hangulatba csapott át a mulatozás.

A megigért félmillió.

(Nem épülhet fel a szanatórium.)

Megemlékeztünk annak idején arról, hogy Trancu Jasi volt munkügyi miniszter aradi tartózkodása alatt 500 ezer lelt adományozott, azaz, hogy ígért a városnak a tüdőbetegszanatórium felállítását céljából. Az adományozás azonban ígért maradt és azzal együtt a szanatórium felépítése is. Már nincs is remény arra, hogy a város valaha megkapja a volt munkügyi miniszter által ígért összeget s így a város az 500 ezer lelnélkül a saját terhére állítja fel a tüdőbeteg kórházat. Szanatóriumról egyelőre szó sem lehet, mert nincs pénze a városnak. A város vezetősége a járványt az egyik épületben állítja fel a kórházat,

amelyre az egészségügyi felügyelőség jóváhagyása ma délelőtt megérkezett. A jóváhagyás szerint mivel Arad határváros s így megfigyelő osztályra is szüksége van, csak abban az esetben lehet a járványkórházat tüdőbeteg kórháznak berendezni, ha a város a már berendezett kórházat szükség esetén a megfigyelő osztály részére bármikor kifizeti.

A fel nem ismert fiu.

(Aki megölték saját szüleit.)

A rémregényírók legmerészebb fantáziája sem képes kigondolni olyan gyilkosságot, amilyen a minap a Zágráb melletti Lika községben történt. Egy likai ember ez előtt 15 évvel kivándorolt Amerikába s az egész idő alatt nem hallott magáról hirt. Hozzá tartozói: felesége, gyermekei és szülei bizonyosra vették, hogy már nincs az élők között. A minap aztán mint boldog dollártulajdonos tért vissza szülőfalujába s mivel hozzátartozóit meg akarta lepni, első útja nem vezetett haza, hanem a falubeli Korcsmába. A Korcsmáros sal folytatott beszélgetés során föl fedte kiletét, de kérte, hogy ne árulja el és ne fossza meg a meglepetés örömétől. Miután beesteledett, bekopogtatott szülei házába és éjjeli szállást kért tőlük avval az indoklással, hogy ő itt idegen. Kérésének szívesen tettek eleget és kedélyesen töltötték el együtt az estét, anélkül, hogy hozzátartozói közül bárki is fölismerte volna. Különösen gyermekeivel foglalkozott sokat és gazdagon megajándékozta őket. Mikor ez alkalommal szülei meglátták az idegennek vélt dollároktól duzzadó tárcáját, mely terv érlelődött meg agyukban, melyet éjszaka, mikor fel nem ismert fiuk mélyen aludt, végre is hajtottak. Odalopódtak az alvó ágyához, egy baltaival szétzúzták a koponyáját, majd pedig a kertben ásták el a meggyilkoltat. Másnap délelőtt a megölt ember felesége elment a Korcsmába borért, hogy a gazul szerzett vagyoni örömeire jót mulassanak. Miközben a Korcsmáros a bort kimerítte, megkérdezte az asszonytól, örül-e az ura visszatérésének. Az asszonyban szörnyű balsejtelemek ébredtek, miket odahaza közt is apósával és anyósával. Miután pedig meggyőződtek a szörnyű világságról, mindhárman a kutba vetették magukat, ahonnan a szülőket már halva húzták ki, a feleség pedig ép hogy el tudta még mondani a rettenetes gyilkosságot a szomszédoknak és azután ő is ki-szenvedett.

— Monarchista-tüntetés Németországban. Berlin. Egy 500 főből álló tömeg tegnap monarchista-tüntetést rendezett. A tüntetők fekete-fehér-vörös lobogók alatt a Kurfürstendammra vonultak és a járókelőket inzultálták. A rendőrség a tüntetőket szétváarta.

HIRESK.

Sztrájk a szovjetben.

(A moszkvai egyetemi tanárok elmaradt fizetése.)

Ha egy-egy sztrájk hírét hozza a világ valamelyik részéről a táviró, az olvasó egy pillanatra sem titkoszik meg, hiszen mindennapi dolog, hogy munkaadó és munkás között érdekellettek támadnak. Múltán kelthet azonban felvetést az alábbi távirat, mely olyan országból jön, ahol mindennek meg szabadna történnie, csak éppen a sztrájknak nem. A távirat, mely a Leninék országából jön, a következőképpen szól:

„A Berlingske Titende“ jelenti Moszkvából: A moszkvai egyetem tanárai — mint ismeretes — sztrájkba léptek, mert már hónapok óta nem kaptak fizetést. Most az egyetemi hallgatók is szolidaritást vállaltak velük és szintén kimondották a sztrájkot.

Nyílt dolog tehát, hogy a sztrájkot — mint az elégedetlen társadalmi rétegek harci eszközét — Leninék sem tudták az élet számára feleslegessé tenni. S ha meggondoljuk, hogy a polgári társadalom, ha nem is bőségesen, de legalább annyira mégis csak ellátta az egyetem tanárait, hogy ezek sztrájkra nem gondoltak, be kell látnunk, hogy jobb a polgári társadalom mai verebe, mint Leninék holnapi tuzokja.

— A szorb király mézeshelet. Laibach. A lapok híradása szerint Sándor királynak az a szándéka, hogy a nyarat a leendő királynéval együtt Feldenben tölti.

— A pótköltségvetés tárgyalása. Dr. Angel István polgármester ezúton is felhívja a pénzügyi, jogügyi és gazdasági azék tagjait, hogy a március hó 15-én, szerdán délután 4 órakor a városháza tanácstermében megtartandó 1921—1922. évi pótköltségvetési tárgyaláson jelenjenek meg, mert ha kevesen is fognak megjelenni, a tárgyalást feltétlenül megtartják.

— Tenner László ünneplése. Néhány nappal ezelőtt a munkáspénztár tisztviselői meleg ünneplésben részesítették Tenner Lászlót abból az alkalomból, hogy huszonöt éves pénzügyosa ennek az állami hivatalnak. Szombat este a Fehér Kereszt külön termében Tenner László nagyszabású barátai és tisztviselői jöttek össze bankettre a huszonöt éves jubileum alkalmából. Itt nem is a huszonöt éves szolgálatát ünnepelték Tenner László, hanem inkább azt a huszonöt éves barátságot, amely mindenkiben csak a szeretetet, tiszteletet és becsületet ébresztette a nemeslelkű jubiláns iránt. A felköszöntök sorát Mandl Vilmos dr. nyitotta meg, majd Szendrő Mihály, Faragó Rezső, és számosan üdvözölték még Tennert, aki meghatottan köszönte meg barátainak az ünneplést.

— Bérmozgalom a szabóiparban. Megírtuk, hogy az aradi szabóságok néhány nappal ezelőtt béremelést kértek a munkaadóiktól, akik nem voltak hajlandók a béremelést megadni. Miután nem egyeztek meg a segédekkel, ma délután jelentést tettek az aradi munkügyi felügyelőségnek, ahol a tárgyalást szerdán fogják megtartani.

— AAO. tanórákat továbbra is kedden és pénteken tartjuk. Előadás.

Megkönnyítették a repatriálást.

(Nem kell a magyar menekültügyi hivatal engedélye.)

Eddig ha valaki repatriálni akarta magát Magyarországra, a budapesti magyar menekültügyi hivatal beköltözési engedélyét kellett felmutatnia, mert enélkül a cluji központi repatriáló hivatal sem engedélyezhette Magyarországra való repatriálását. Számtalan panasz merült azonban fel a magyar menekültügyi hivatal ellen, hogy az a beköltözési engedélyt kérelmezők aktáit hónapokig elintézetlenül heverteti. A román kormány tárgyalásokat kezdett a magyar kormánnyal, hogy a re-

patriálást egyszerűbbé és gyorsabbá tegyék. A tárgyalások eredményeképpen a magyar kormány utasította a cluji magyar konzuli kirendeltséget, amely eddig a menekültügyi hivatal engedélye alapján engedélyezhette csak a repatriálást, hogy ezután a menekültügyi hivatal engedélye nélkül is, ha a felülbírlás után a kérelmet teljesíthetőnek találja, közvetlenül engedélyezze a kérelmező repatriálását. A belügyi államtitkárság rendelkezést küldött az új intézkedésről a megyei prefekturáknak.

— Meggyilkolt német rendőrök. Berlin. A német kormány jegyzéket intézett a szövetséges misszióhoz, amelyben felvilágosítást kért a Lengyelországban megölt német rendőrök ügyében. A szövetséges misszió válaszolt a német jegyzékre és azt válaszolta, hogy ez az ügy tisztán a misszió ügye, amelyről nem tartozik referálni a német kormánynak.

— Utlevélek. Az aradi államrendőrség utlevél osztályán a következők vehetik át utlevéleiket: Özv. Fenyves Józsefné, Kenedi Ervin, Lubics Lászlóné, dr. Schreiber Vilmosné, Deutsch Sándor, Habás Emilné, Marinkás Imre, Beregszászi László, Eichner Ákos, özv. János Dánielné, Leipniker Adolf, Institórisz Zsigmond, Dános Gyula, dr. Tómpa Gyula.

— Iparengedélyek kiváltása. Iparengedélyekért az I. kerületben lakók 14-én, II. kerületből 15-én, III. kerületből 16-án, IV. kerületből 17-én, V. kerületből 18-án, és a VI. kerületből 19-én jelentkezzenek az aradi államrendőrségen.

— Adótörvény-módosítás Németországban. Berlin. A Reichstag bizottság elfogadta az adótörvény módosításáról szóló javaslatot. A nacionalisták és a függetlenek a javaslat ellen szavaztak.

— Ezredesből — asztalos. Kovács Antal ezredes, aki a pécsi 19. honvéd gyalogezred parancsnoka volt, a háború után egy asztalos műhelybe állott be inasnak. A napokban fel fog szabadulni és Budapesten nyit asztalosműhelyt.

— Alhir egy volt aradi bíró haláláról. A városban napok óta hirt terjedt, hogy Révai Kálmán volt aradi járásbíró, aki tudvalevőleg repatriáltatta magát és Gödöllőn kapott beosztást, meghalt. Mint most budapesti tudósítónk táviratozza, Budapesten tényleg meghalt egy Révai Kálmán nevű 49 éves járásbíró szívinfarktus következtében, ez azonban nem azonban az aradi Révaival.

— Eltűnt csempészek. Weigl Vilmosné a Monopól Igazgatóság ezer lei pénzbüntetésre ítélte azért, mivel 300 csomag csempészett cigarettapapírt találtak nála. Úgyt mondják, ma tárgyalta az aradi törvényszék csempésügyi tanácsa, amely az asszony védekezését nem véve figyelembe, az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Pribák Jánosnál dohánypalántákat találtak, noha a dohányültetésre nem volt engedélye, a Monopól Igazgatóság ezért 100 lei pénzbüntetésre ítélte, amit a törvényszék ma helybenhagyott. Mihó Sándornál a pénzügyőrök 6 kg. dohányt találtak amiről ő azt állította, hogy a hozta haza a frontról. A Monopól

Igazgatóság 600 lei pénzbüntetésre ítélte. Felelősség folytán ügye ma került az aradi törvényszék elé, amely az ítéletet megváltoztatta és Mihót felmentette. A tárgyalás folyamán ugyanis beigazolást nyert az a tény, hogy a Monopól Igazgatóság által kiállított jegyzőkönyvet nem is ő, hanem a fia írta alá és hogy ezt a jegyzőkönyvet teljesen jogi alapok hiányában vették fel illetéktelen közegek.

— Hegedűs Loránt egészséges. Budapest. Hegedűs Loránt volt pénzügyminiszter, aki lemondása óta egy külföldi szanatóriumban tartózkodott, tegnapelőtt egészségesen visszaérkezett Budapestre.

— Krausz Simon Berlinben. Berlin. Krausz Simon, az Angol-Magyar Bank és a Brit-Oszták-Bank alelnöke Berlinben tartózkodik és ott több, az intézkedést érdeklő vállalati ügyben fontos tárgyalásokat folytat. Tudni vélük, hogy egy nagy német érdekeltiség többek között a budapesti Lipták-gyárnál szándékozik nagyobb érdekeltiséget vállalni.

— Lefoglalták az exkirály ékszerait. Bucuresti. A Banque de Genève lefoglalta Károly exkirálynak Svájcban lévő ékszereit, mert különböző pénzügyi műveletekből származó tartozásait még nem egyenlítette ki.

— A pénzügyi törvény átvezetése. Az Aradi Közlöny már két ízben is foglalkozott a közelmúltban azzal, hogy az erdélyi pénzügyi törvényt régi királysági mintára akarják átvezetni. Az elmúlt napokban Bucurestiben írt Simionescu cluji pénzügyi vezérigazgató, ahol a pénzügyminisztériumban javaslatot tett az erdélyi pénzügyi törvény átvezetésére. Simionescu most érkezett vissza Clujra. Ez az Erdély területéről összeállított pénzügyi kiadottság fogja most felkeresni Simionescut, aki régi királysági ember, hogy álláspontjának megváltoztatására bírja és hagyja meg az erdélyi pénzügyi törvényt jelenlegi, eddig is kitűnően bevált szervezetében. A kiadottságban az aradi pénzügyi törvény is képviselve van.

— Egy szerencsétlen asszony. Az aradi államrendőrségre ma bejelentették egy R. M. nevű jómódú pártosi családból származó asszonyt, akit a rendőr részeg állapotban az utcán talált. A szerencsétlen asszony csak tegnap került ki a rendőrség fogházából, ahova utcán botrány okozásért került. Ahogy kiszabadult, eladta a rajta lévő pár cipőt és palinkát vásárolt rajta, mert amint mondta — az a betegsége, hogy nem tud palinkát nélkül élni. A valamikor jobb napokat látott nő sirva könyörgött az ügyeletes tisztnek, hogy szerezzen valami mérget, mert öngyilkos

akar lenni. Az alkoholista asszonyt a rendőrség fogva tartja és ha leüli büntetését, átadja családjának.

Irodalom és művészet

* Az aradi városi színház heti műsora. Kedden 1. u. 5 órakor: A két mazur. Szerda d. u. 5 órakor: Az ezüst sirály. Csütörtök este 8 órakor: Maria del Carmen (C. bérletben.) Ujdonság, először. Péntek: Bohémek. Grozavescu Traian, a cluji román opera első tenoristájának és Tyron Silvia fellépésével, bérletszűnetben, felemelt helyárral. Szombaton: Cigánybáró. Aca de Barbu, a cluji opera művésznőjének vendégfellépésével, bérletszűnetben, felemelt helyárral. Vasárnap d. u.: Gyerek-asszony este: Tündérek cselédje. (A bérletben.)

* A színházi iroda hírei. Lehár Ferenc Kék mazur-ja van műsoron kedden délután igen olcsó helyárral mellett. — Szerdán délután lesz az Ezüst sirály második délutáni előadása. — A Maria del Carmen bemutatója lesz csütörtökön este a Városi Színházban. A Maria del Carmen a Magyar Színház szenzációs műsordarabja volt. A 3 felvonásos drámában az egész drámai személyzet részt vesz. — Pénteken, szombaton, hétfőn és kedden a cluji Román Nemzeti Színház tagjai, Aca de Barbu asszony és Grozavescu Traian vendégszerepelnek Aradon. Ez alkalomból pénteken a Bohémek Grozavescu Traian, szombaton a Cigánybáró Aca de Barbu asszonnyal, hétfőn a Tosca Aca de Barbuval és Grozavescuval, míg végül kedden a Pillangó kisasszony színterén Aca de Barbuval és Grozavescu Traiannal kerülnek színre. Az előadások bérletszűnetben, mérsékelt felémelt helyárral lesznek.

* Félhelyáru előadás a Modern Kabaróban. Ma este félkilencor tartja harmadik félhelyáru tisztviselő- és munkáselekedését a kabaré. Színe kerül a teljes, pompás esli műsor. Erre az előadásra minden alkalmazott igazolás nélkül megválthatja félhelyáru jegyét a pénztárnál. E hó 16-án csütörtökön szenzációs műsor keretében Georgescu Buzau jutalomjátéka.

MOZI. * Aulaj a Sáfán! (Wegener premier az Urániaiban.) Az Uránia tegnapi premierjén disztigvált intelligens közönség töltötte meg a színház nézőterét és gyönyörködött Wegener Pál legújabb művészi alkotásában: A „Mula a sáfán“ című fantasztikus filmtörténetében. Amint Wegener nyújt, az már a differenciálódott művészet, amely fölött áll minden kritikának és nem bírhat hanem csodálni lehet. Szingardag, szárnyaló költői fantáziája ismerjük már előbbi filmjeiből, de annyi meglepő eredetiséget és csillogó ötletességet, mint amennyit a tegnap bemutatott filmtörténete nyújt, egyik művészen sem produkált. Wegener nagyvonalú, csodás filmjét még kedden és szerdán tartja műsoron az Uránia.

* Poór Lili az Apollóban. Poór Lili drámai művésze teljes nagyságában bontakozik ki a „Világérmé“ című lenyűgözően érdekfeszítő propaganda-film történetében. Érdekes azt a művészt, akit annyiszor megcsodáltunk a színpadon, filmen látni. De sok más vonzó értéke is van ennek a nagystílusú filmnek. Amint a verbai veszedelméről mond és amire a verbai leküzdése céljából tanít minden embernek tudnia kell a maga és embertársai érdekében. A nagyszabású propaganda-filmjét kedden és szerdán tartja műsoron az Apolló.

Legújabb tavaszi ruhák megérkeztek JULIU PLESZ GYULA női ruha-áruházába

Arad, Str. Col. Piriol (Vörösmarthy-u.) 3. A színház épület hátsó bejáratával szemben. — Külön angol és francia mérték osztály. — Olcsó árak! 961

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak (március 13.):
Dollár 186—, márká 0-58—,
dinár 1-75—, szokol 2-40—
magyar korona 0-20, budapesti ki-
fizetés 5-70—, bécsi fizetés
54—, berlini fizetés 0-56—,
francia frank 12-5, prágai fizetés
2-40—.

Bucuresti kurzusok (márc. 13.):
Napoleon d'Or 470, francia frank
11-90, angol font 585, lira 6-85, márká
0-57—, dollár 183, osztrák korona—,
szokol 2-30, magyar korona 0-20,
dinár 1-74. — **Kifizetések:** Páris
12-20, London 592, Berlin 0-54—,
Milano 6-45—, Prága 2-25, Newyork
185, Belgrád 1-80.

Zürichi nyitás (márc. 13.): Ber-
lin 200, Newyork 516, Milano 2605,
Prága 877, Budapest 64, Zágráb
176, Bucuresti —, Varsó 11, Bécs
7, lebeljegyzett osztrák korona 7—.

Budapesti nyitás (március 13.):
Napoleon d'Or 3060, angol font
—, dollár 806—, francia frank
—, lengyel márká 18-75, márká
822-5, lira —, osztrák korona
10-18, rubel 43—, leu 590—, szokol
—, dinár 1040.

Zürichi zárlat (márc. 13.): Ber-
lin 199—, Newyork 516, Milano
2570, London —, Páris —,
Prága 890, Budapest 64—, Zágráb
175—, Bucuresti —, Varsó 11,
Bécs 7—, lebeljegyzett osztrák ko-
rona 7, Amsterdam—.

Budapesti zárlat (március 13.):
Napoleon d'Or 3045, dollár 814,
márká 321, rubel 41-5, leu 600 so-
kol 1406, dinár 1035, angol font —,
francia frank —, osztrák korona
10-25, lira —, bécsi fizetés —
lengyel márká 18-25, svájci frank —
holland forint —.

A német márka.

(Tízszázalékos illeték valutajavi-
tásra.)

PÁRIS. A szövetséges pénz-
ügyminiszterek konferenciája teg-
nap délután a német márka kér-
desével foglalkozott. Elhatározták
hogy tízszázalék illetéket vetnek
ki a német gyártmányokra és ab-
ból alapot kétesítenek a német va-
luta konszolidációjának lehetővé
tételére. (RTI.)

PÁRIS. A szövetséges pénz-
ügyminiszterek konferenciájának
befejezténél kommunikér adtak ki
a nyilvánosság számára. Az ebben
foglaltak szerint megállapítható,
hogy a kongresszus főleg azzal
foglalkozott, hogy Németország
fizetési teljesítményeit miként
osszák szét maguk között. Mind-
ezekre vonatkozólag a konferen-
cia teljes megegyezésre jutott.
Megvitatták ezenkívül a jóvátételi
problémákat és behatóan foglal-
koztak a szövetségeseknek a há-
ború folyamata alatt egymástól fel-
vett kölcsöneinek rendezésével.

— Tízezer lei egy bikáért. Az
Aradvármegyei Gazdasági Egyesület
által rendezett tenyészbikavásár vasár-
nap délelőtti folyt le az állatvásártéren.
A vásárra összesen 56 bikát hajtottak
fel a vármegye legkülönbözőbb részé-
ből. A kiállított anyag az előző évek-
hez képest meglehetősen gyenge volt,
aminek okát a rendkívüli takarmány-

Három napos határidő. A magyar jóvátétel.

Ujabb súlyos számla

BUDAPEST. A napokban ke-
rül nyilvánosságra a Magyaror-
szágba küldött jóvátételi bizott-
ságnak a jelentése, amely szerint
Magyarország 3 napon belül vagy
természetben vagy megfelelő pénz
értékben 21.000 darab élőállatot
köteles Jugoszláviának, Olaszor-
szágnak és Görögországnak átten-
gedni. A Magyar Hírlap arról ér-
tesül, hogy az antant rövidesen
egy másik súlyos számlát is be fog
nyújtani Magyarországnak, amely
még arról is intézkedni fog, hogy
Magyarország a pécsi bányákból
körülbelül 100 millió értékű szenet
is átengedjen Jugoszláviának. Bu-
dapesti illetékes politikai tényezők
a Magyar Hírlap autentikus infor-

inségben lehet találni. A vásáron meg-
jelentek dr. Robu János főpolgármester,
dr. Beles Jenő alispán, Boneu Vazul
megyei főjegyző, dr. Turturica tün-
soarai állategészségügyi igazgató és
nagy számu gazdaközönség. A bíráló bi-
zottság 12 darab bikát tartott díja-
zásra érdemesnek. Az első díjat 500
lek Duschek Vencel németperegű gazda
2 éves siemethali bikájával nyerte el.
A díjak kiosztása után élénk vásár in-
dult meg. Elkelt összesen 31 darab bi-
ka. A legdrágább 10.000 leleért, a leg-
olcsóbb 3800 leleért cserélt gazdát.

— A pécsi takarékpénztár rész-
vénytársaság vasárnap d. e. 10 órakor
tartotta meg évi rendes közgyűlését a
részvényesek igen élénk érdeklődése
mellett. Szomorú István igazgató-elnök
üdvözölve a szép számban megjelent
részvényeseket, a közgyűlést határo-
zatképesnek és megnyitónak nyilvá-
nitja. A jegyzőkönyv hitelesítésére Szöke
István és Zsunkán Rémus részvénye-
seket kéri fel. Reiner Adolf ügyvezető-
igazgató terjeszti elő az igazgatóság
jelentését, melyből kitűnik, hogy úgy
az egyes üzletágak forgalma, mint az
elért nyereségny fölülmúlja a korábbi
évek eredményeit. A takarékpénztár
összege 2 millió lei emelkedést tüntet
ki és eléri az 5 millió végösszeget. Fé-
nyes tanúbizonysága ez annak a meg-
szilárdult bizalomnak, mellyel a betevő
felek viselkednek az intézettel szem-
ben. A váltófárca egyenleg 1 millió
emelkedéssel 2 és fél milliót meghaladó
álladékkal zárul. A folyószámla kölcsö-
nőknél szintén találunk egy félmillió
leies emelkedést, miáltal az álladék
az egymillió leit is meghaladja. Dacára
a kihelyezések lényeges növekedésé-
nek, az intézetet a leiolit évben sem
érte semmiféle veszteség. Az elért ered-
mény elegendőnek mondható és lehetővé
teszi a múlt évi osztalék fokozatos
emelését dacára annak, hogy a hadi-
kölcsönkötvények összegéből 74.000
leitet írt le az igazgatóság és a tartalék-
alapot 25.000 lelel dotálta. Az évi nye-
reség 84978 lei 13 banit tesz ki, a köz-
gyűlés által megállapított osztalék 7
lei, mely az intézet pénztáránál vagy
az Aradvármegyei Takarékpénztárnál ve-
hető fel. A felügyelő-bizottság jelenté-
sének felolvasása után elnök megkö-

mációjához hozzáfűzi, hogy a jó-
vátételi bizottság nem számít az
ország teherbíró képességével. A
magyar külügyi hivatal meg fogja
tenni a szükséges lépéseket, hogy
az országra rótt terheket az antant
enyhítse és hogy Magyarország a
kötelezettségek teljesítésére alkal-
masabb időpontot kapjon. Ami a
pécsi szén szállítását illeti, ezt a
kötelezettséget az ország pontosan
fogja teljesíteni. A külügyminisz-
terium átirata a többi követeléssel
szemben rá fog mutatni az ország
sanyaru helyzetére és azokra a
veszedelmekre és katasztrófára, a
melyeket a kötelezettségek teljesíté-
se maga után vonhat.

szöve a részvényesek megjelenését a
közgyűlést berekesztte.

— Ausztria angol kölcsöne. London.
A Times arról értesül, hogy Ausztria-
nak mindaddig nem fogják folyósítani
az angol hitelt, amíg az osztrák köz-
életben a belpolitikai civódások végleg
meg nem szűnnek. A hiteladás első
alapfeltétele az, hogy Ausztria olyan
pénzügyi programot dolgozzon ki, a
melyből minden kétséget kizárólag meg-
állapítható az a körülmény, hogy mit
akarnak kezdeni az angol kölcsönnel.

Apró históriák.

Ausztria pénzfjedelme. A nél-
külözö bécsiek még mindig nem
vesztették el humorukat. Feljegyez-
zük a bécsi pénzkirály legújabb
nevét, amellyel a bécsiek humora
ajándékozta meg. Ami Pestnek Weisz
Manfréd, ami Berlinnek Stinnes Hu-
gó, ami Romániának Blanck Arisz-
tid, az Bécsnek Castillione. És mi-
vel Ausztriának most a millió egy-
kori fogalmának a milliárd felel
meg, Castillionet a bécsiek Castil-
liardnak hívják.

Jelenet a Lloydban. Iksz ur ta-
lálkozik a Lloydban Ipszilón urral.
Iksz ur történetesen szmokingban
van, mindössze egy fél óra óta tar-
tózkozik a klubban, de már pon-
tosan harminnégyen köszönnek rá
eképpen:

— Szervusz! Miért vagy szmo-
kingban?

Mind a harminnégynek azt kol-
lett válaszolnia:

— Vacsorára megyek Steiner-
bergerburgerékhoz.

Végre a nyelve is belefájult. Ek-
kor lépett hozzá Ipszilón ur negédes
mosollyal:

— Szervusz! Miért vagy szmo-
kingban?

Iksz ur szó nélkül benyúlt a
zsebébe és átnyújtott egy papírla-
pot, amelyre ez volt írva:

— Semmi közöd hozzá!

— Szervusz! Miért vagy szmo-
kingban?

A szerkesztésért:
KÁROLY JÓZSEF
felel.

A piktor mint kém.

(A német álhadnagy póré.)

BUDAPEST. A budapesti tör-
vénysszéken ma kezdték meg
Hunger Hans német diszitőfestő
kémkedési pórének tárgyalását. A
német piktor esete nagy feltűnést
keltett annak idején országssze-
re. A Mackensen hadseregben szol-
gált, mint közönséges közember
és a leszerelés után Szászrégen-
ben telepedett le. Később azután
Budapestre ment, ahol német re-
pülőtisztnek adta ki magát és mint
ilyen állandó barátságot tartott
fenn a magyar tisztekkel. Így
több hadititoknak jutott a birtoká-
ba, amelyet jó pénzen adott el a
német kémsszervezetnek hivatalnak.
Az álnemlő iszt viselkedése ké-
sőbb gyanússá vált és a lakásán
talált titkos írárok és rajzok bi-
zonyosságot szolgáltatottak arra néz-
ve, hogy külföldi megbízatása van
a nemzeti hadsereg hadititkainak
kikémlelésére.

NYILTER.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen
drága jó anyánk, illetőleg nagy-
mamánk

Özv. id. Pál Lajosné

szül. KLUKOVITS MÁRIA

temetésén résztvettek, ravatalára ko-
szorut helyeztek és vigasztalásaikkal
nehéz óráinkban felkerestek, fogadják
ezuton jövő, hálás szívünkkel eredő
köszönetünket.

Arad, 1922. évi március hó 13-án.

11951 A gyászoló Pál család.

Stanio! transitó

minden mennyiségben az összes
11991 szakmákhoz legolcsóbban kapható:

Kun Izidor, Budapest,

VI., Nagy János-u. 6. — Telefon: 17-40.

Zabos vetőbűkköny

jutányos árban kapható:

Morvaynál

(Ruszt esetraktár) — Telefon szám 437.
1099

Denaturált szesz

kapható: 11644

IRITZ festéküzletében

Strada Brancoviol (Lázár Vilmos-utca).

Eladó

egy jó állapotban levő naponta 1000
drb. puha kalap készítésére szolgáló
teljes berendezés. Cím: 1040

BUCURESTI,
PREL. POPA NAN 51.

Fabrica de Palării.

Ma este futást indítunk Cluj (Kolozsvárra) magyar és cseh vi-
zumot 36 óra alatt közismert pontossággal szerzünk: KELET hírlapiroda.

MOLY ELLEN

a legbiztosabban érvényesíti mag
szörmőjét és kabátját, ha azokat

Lőwy Géza

szőrmester Str. Buour (Eötvös-u.)
10. l. em., tűz és betörés ellen
biztosított helyiségében helyezi el.

Szabóknak
VATTA
Paplanosoknak

President, Atlasz, Strux
Hosenzeug, flanel és
bélősaruk, valamint
passományárak

KLEIN & CO.
WARNSDORF
L E R A K A T A 1029

Vezérképviselő Románia részére
NEUMANN I., SATU-MARE
Leszámitolóbank udvar

Apró hirdetések.

Levelezés.

MELYIK idősebb uriember lenne hűsé-
ges barátja 28 éves özvegy asszonynak,
akinek mostani nehéz helyzetén segíte-
ni tudna. Hálás" című leveleket Wal-
langer hirdetője továbbítja. 11643

HUSZÉVES magas termetű elvált barna
asszony intelligens uriember ismeretse-
gét keresi. Leveleket "248" jelíggel
Wallinger hirdetője továbbítja. 11644

Alkalmazás.

MUNKASLEÁNYOK felvételnek állandó
munkára Ingusz dobozgyárban. 1008

JOBB házból való leányt háziasasszony
támaszként keresek. Két családtagnak
tekintenek. Cím a kiadóban. 1091

FÜSZERKERESKEDŐ tanuló felvételnek
Róth fűszerüzletében Ortutay-palota.
11643

INTELLIGENTES deutsches Fräulein
welche in Stelle ist, sucht neben bei
1-2 grossere Kinder tags über zum
spazieren zu führen. Adresse an die
Administration! 1096

NEMETÜL beszélő és zongorázni tudó
intelligens leány gyermekek mellé
ajánlikozik. Cím Wallinger hirdetőjében.
11644

JOBB fiatal nő 1 éves gyermekével ház-
vezetőnek ajánlikozik vidékre idősebb
házaspárhoz, vagy magányos urhoz.
Leveleket "Komoly" jelíggel a kiadóhi-
vatalba kér. 1098

HAZMESTER kerestetik, ki a központi
fűtés kezeléséhez ért. Cím a kiadóhi-
vatalban. 1104

HAZIKISASSZONYNAK vagy gyermek
mellé ajánlikozik németül és románul
beszélő intelligens leány. Cím Wallinger
hirdetőjében. 11644

IRODAKISASSZONY, ki gyakorlatlaltan ren-
delkezik, azonnali felvételre kerestetik.
Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal, re-
ferenciákkal és fizetési igény megadásával
"Szorgalmas" jelíggel Wallinger hirdé-
tője továbbítja. 11644

Lakás.

NEM KÜLÖNBÉJÁRATU 2 udvari szo-
bába teljes ellátásra hivatalnokokat vagy
tanítónőket elfogad tanítónő. Cím a ki-
adóban. 1102

INTELLIGENS fiatal ember belvárosban
1, esetleg 2 szépen butorozott szobát ke-
res. Ajánlatokat "Állandó lakó" jelíggel
a kiadóba. 1105

ELCSEBÉLNÉM Str. Corneli Popescu
(Edelspacher-utca) kétszobás lakásomat
Str. Grigorie Alexandrescu (Beresényi-
utca) közelében hasonlóval. Szentpáli,
Beresényi-utca 28. 11798

Vétel és eladás.

HUSZEZER DARAB 2 éves száraz első
rendű hordódonga eladó Farkas Jenőnél
Balavásár. 1092

ZSIRT 3 különként házhoz szállított ma-
szmális áron. Irjon "Sertészszir" címen
kiadóba. 1093

EGY Wertheim-kassza és egy fégszek-
rény eladó. Cím a kiadóban. 1094

KERITÉSOSZLOP circa 1200 darab ol-
csón eladó. Cím: Wallinger hirdetőjé-
ben. 11643

FRAKK, teljesen kifogástalan fégszek-
rény, nagy tükrös eladók. Cím: Wallin-
gernél. 11643

ELADÓ 1 darab egyszerű polturos Kre-
denc egy kisebb íróasztal és egy tole-
asztal. Guidár asztalosmesternél. Str.
Capitan Ignat (Kapa-utca) 48. 1097

MODERN, alig használt ebédlő eladó.
Cím Wallinger hirdetőjében. 11643

LEGKITÜNBŐBB valódi málnaszörp
kapható Kardos Miklósánál Arad. 1095

BORGARNITURAS tölgyfaebédlő eladó
Strada Tribunal Axente (Damianich-utca)
14. szám. Szirmal. 11198

KERESZTHUROS elsőrangú bécsi zong-
ora eladó Str. Tribunal Axente (Dam-
ianich-utca) 14. 11799

KERTÉSZEK! Üveglap nagy mennyiség-
ben eladó. Tükörgyár, Arad Str. Colonel
Paulian (Fábián László-utca) 2. 19211

TÜKRÖT, tükrötveget jót és rosszat
vess TÜKÖRGYAR, Str. Colonel Paulian
(Fábián László-u.) 2. 19211

EZER modell tartalmazó divatlap albu-
mot küldünk ajánlott + kötésben, ha
36 Leit beklád a Kelet hírlapirodába
Aradra. 11638

PARISI "Lion Noir" világhírű cipőkrém
ismét kapható a Hungaria cipőgyár tiz-
letében. 11638

PIANINOT, zongorát gyönyörűen brí-
lliansokat magas árban veszek. Levele-
ket "Piano" jelíggel a kiadóhivatalba
kérek. 12021

GYÖNYÖRŰ SZALON GARNITURA ol-
csón eladó a Szépművészeti Szalonban
Ortutay-palota. 12111

FÉRFI ruhaszövedék olcsón szerezhető
be Strasser divatruházában szemben a
Lutheránus-templommal. 871

OLMOT veszek. Szikvizgyár Rácz Józ-
sef Arad Str. Episcopul D. Rada (Ma-
gyar-utca) 4. 1016

MODERN gyermekkosci eladó. Cím a
kiadóban. 1019

GYERMEKKOCSIT megvételre keres
Codilla Str. Chendi (Kölcsy-utca) 10.
1058

HASZNALT REZET bármely alakban
legmagasabb áron vesz Vuchetich gépmű-
helye Pista Stefan Cel Mare (Bela-tér) 1.
az üzletvezetőséggel szemben. 1085

AJANDEKTÁRGYAK legolcsóbbi beszer-
zési forrása a Salon Artistique (Mischer
Eliz-palota) Antik és modern porcellá-
nok butorok, szobrok, figurák, vázák,
festmények metszetek perzsa szőnye-
gek ezüstművek vétele, eladása, cse-
relése és bizományba vétele a legelő-
nyösebb feltételek mellett. 11691

KÖNYVTÁRAKAT hangszereket ma-
gas áron vesz Kerpel könyvkereske-
dése 12191

MINDENKINEL TÖBBET FIZETÜNK
képekért, bronz, márvány és porcellán
figurákért perzsa szirmal, argamant-
szőnyegekért török kendőkért, antik és
modern butorokért, zongorákért mo-
dern és antik díszlágyakért. Japán
vázákért régi ezüst és arany műár-
gyakért, mindennemű műbecsi régisé-
gért Szépművészeti Salon Str. Emi-
nesca (Deák Ferenc-utca) Ortutay-pa-
lota. 11911

Ingatlan.

STRADA SPIRU GEORGHU (Akác-
utca) 17. számú ház eladó. Bővebbet
Str. Marasesti (Kossuth-utca) 10. sz.
1033

ELADÓ ház Strada Sft. George (Dezső-
utca) 1a) sz. Bővebbet: Droznyák János,
Acsej-palota II. em. 14. 1074

ELADÓ házak egyéb ingatlanok elő-
jegyzését elfogadja Wallinger-iroda.

ALKALMI VÉTEL. Cuvinban két hold
prima termő fajszerű kőnával gyü-
mölcsös 30.000 leiert sürgősen eladó.
— Sarokvendéglő vasutnál nagy páll-
kamérrel 40.000 leiel átvehető. — Sa-
rok fűszerüzlet korcsmával 20.000 leiel.
sarokház üzlettel 20.000 leiel átvehető.
Bővebbet Cornul vanatorului (Vadász-
kür-kávéházban) Szerénél. 11718

Ellátás.

HAZIKOSZT házon kívül is jutányos
árért kapható Kálnokynál Str. Baritju
(Rákóczy-utca) 20. 11643

NEHÁNY FIU, vagy leány középiskolai
tanulóknak teljes ellátást adnék. Cím a
kiadóban. 1108

Oktatás.

ROMAN órákat adok kedvezményes áron.
Gligorie Maderesan III. polgári iskolai
tanuló Strada Cosbuc (Wesselényi-utca)
52. szám. 100

Különféle.

RAKTÁRHELYISÉG 90 □ cementezett
területtel, vasut közelében kiadó. Cím:
Wallinger hirdetőjében. 11643

Veszek BRILLIANS köveket,
arany és ezüst
árakat magas áron. 19017

KUN, ékszerész.

Szerszámok "Prompt"
Építkezési vasalások
Technikai áruk
Emelőgépek
10801

Oberník és Drucker

Timisoara (Temesvár), Józsefváros,
Str. I. C. Bratianu (Uri-utca) 12. sz.

Csodás hatású arcszépítő és
finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsírban, ártalmatlan, rögtön szépi-
ti. Szepiők, májoltok, bőrtakák, ráncok,
redők, minden bőrbaj párnapi hasz-
nálat után megszűnnek. Az arc rozsdás
tíde hamvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hols Aradon.

AZ IGAZI UTAT!

Hamburg 6, Postfach 12331
Fr. H. Soltau, betéjeztetés

szépség és egészség
szépség és egészség
szépség és egészség
szépség és egészség
szépség és egészség
szépség és egészség
szépség és egészség
szépség és egészség
szépség és egészség
szépség és egészség

Pázsit fűmagok

disztertek, udvarok díszítésére.
Arankamentes lucerna, Obern-
dorfi répmagok, duxhagyma,
petruszelyem, sárga répa mag
friss minőségben érkezett:

PAUL ERDŐS PAL céghez
Pista Avram ianou (Szabadság-tér) 3. sz.

Kézitégla

gyártására szakértő mes-
tereket keresünk. Cím:

1071
Ilie Marin
Bucuresti, Str. Halelor No. 5.

Németországból személyesen
hozott legmagasabb esiraképességtű
konyhakerti magvak

kaphatók Szabó József kertész-
nél, Str. Corneli Popescu 7. (Edelspacher-u.)

Tervezéseket,

művezetést, beton és vasbeton munká-
kat, továbbá építkezéseket, át-
alakításokat és javításokat vállalja
és a T. építő közönség szíves meg-
bizását kéri: 565

Virág Kálmán
épitőmester, Bel Carol I. (Erzsébet-körut) 59

Figyelem! Kávéházak! Vendéglők!

Mindenféle Liqueurok és Pezsgők,
Cognacok és Rumok kaphatók ol-
csó árban 10% engedménnyel.
A n. é. közönségnek is ajánlunk
Parfümöt, Pudert, Kölni-vizet és
egyéb toilett cikkeket.

Gyógyarut és különle-
gességet nagyban.

Eugen Lazar si Comp.
Kigyó Nagydrögéria. 852

Selyem trickot-szővet minden színben. Férfi és női sző-
vetek, vásznak, zepfirek kaphatók: Posch si Szénássi divatüzletében Str. Emi-
nescu (Deák F.-u.) 8. sz.

Jön a „VESTA” mely égen és földön a legfényesebben ragyog